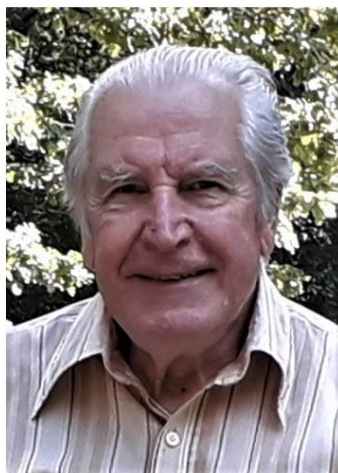

Latvijas Universitāte
LU emer.prof., Dr.fiz.,
ANDRIS BROKS
andris.broks@lu.lv
<https://blogi.lu.lv/broks/>

LU izvēles studiju kurss / SDSK1034 / DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA

<https://blogi.lu.lv/broks/2019/08/31/autorkurss-domasanas-sistemologija-anno-2002/>

Kursa autora tematiskie studiju materiāli (2019.gada rudens)

3.daļa. SISTĒMU TEORIJA PRAKSĒ

3.5. SAZIŅAS sistemoloģija

(ziņu jeb informācijas aprite sabiedrībā kā procesuāla sistēma)

Šodien beidzamā - piektā zaļā lekcija !

Beidzam nolaišanos **no** sistēmiskās domāšanas teorētiskās izzināšanas
uz gūto **teorētisko atziņu** apzinātu izmantošanu mūsu dzīves praksē

**Saziņas sistemoloģija - SAZIŅA kā procesuāla SISTĒMA –
cilvēku un sabiedrības dzīves organizācijas pamats**

SAZIŅA – cilvēku domu (ziņu jeb informācijas) aprīte sabiedrībā

Cilvēka un Sabiedrības Domu Pasaules (domas, domāšana)

' Sajūtāmā jeb Materiālā jeb Reālā Pasaule (cilvēku dzīvesvide)

DOMAS - Cilvēka nervu sistēmā un Sabiedrības informācijas sistēmā
apritošās ziņu jeb informācijas vienības

DOMĀŠANA – Cilvēka nervu sistēmā un Sabiedrības informācijas sistēmās
īstenotā **domu** (ziņu jeb informācijas **procesēšana**, kas nodrošina
Cilvēka un Sabiedrības **DZĪVES** vadību

SAZIŅA - vitāla Cilvēka un Sabiedrības **DZĪVES** vajadzība

Cilvēka un Sabiedrības DZĪVE – **izziņa, apdoma, rīcība**
Cilvēka un Sabiedrības īstenotā Visuma **izziņa** - domas jeb ziņas (zināšanas) –
domu jeb ziņu aprite Cilvēkā un Sabiedrībā

Domas, ziņas – sakām arī INFORMĀCIJA (*information*)

Domas jeb ziņas jeb informācija rodas izziņas procesa sākotnējā posmā – apstrādājot Cilvēka maņu orgānu radītās sajūtas, kas rodas 1) tieša kontaktā ar novērojamo Visuma parādību un/vai 2) uztverot domas jeb ziņas, kuras tiek saņemtas saziņas procesā ar citiem cilvēkiem vai ziņu tehniskajiem ierakstiem (piem. no grāmatām, datoriem). Ziņas cilvēka smadzenēs sauc par domām, bet šo ziņu jeb domu procesēšanu [radīšanu, apstrādi (salīdzināšanu, analīzi, sintēzi) un uzglabāšanu atmiņā] – par domāšanu.

SAZIŅA –

ziņu jeb informācijas aprīte Sabiedrībā kā cilvēku garīgās mijiedarbības īstenojums (**būtība**), kā rezultātā tiek nodrošināta **Cilvēku un Sabiedrības Dzīves VADĪBA (sūtība)**

S A Z I Ņ A - sabiedrības vadības nepieciešamība

VAJADZĪBAS : cilvēku personīgās un sabiedriskās - garīgās un fiziskās

SAZIŅA : ziņu aprīte sabiedrībā (lokāla, reģionāla, globāla)

Cilvēku SAZIŅA Sabiedrībā – procesuāla SISTĒMA,
kas gan pēc satura, gan formas raksturo sabiedrības garīgo dzīvi. Saziņas satura
un šī satura aprites struktūru **sakārtotība** vienmēr un visur ir īpaši aktuāla
ikvienas sabiedrības dzīves rezultatīvas **v a d ī b a s** plānošanai un īstenošanai.

**Līdzsvarota un ilgtspējīga Cilvēka un Sabiedrības DZĪVE prasa atbilstoši sakārtotu
Sabiedrības SAZIŅAS procesu.**

Ikvienas sistēmas **VISPĀRĪGĀS ĪPAŠĪBAS**

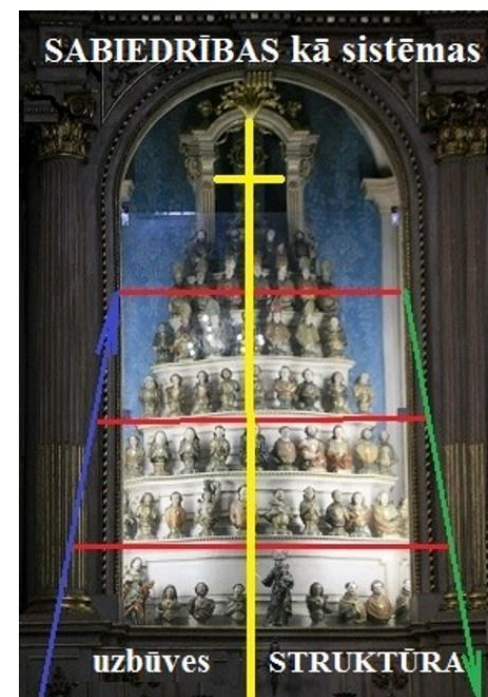
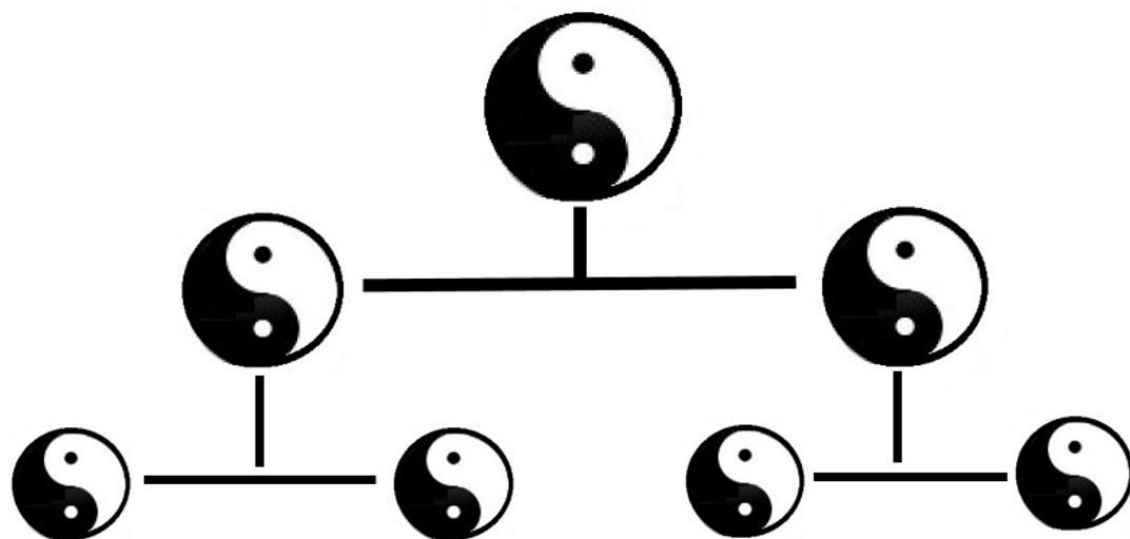

**Saziņas procesa
būtība un sūtība –
sabiedrību veidojošo cilvēku
sakārtotas garīgās sadarbības
organizācija un īstenošana.**

Mērķtiecīgi sakārtota SAZIŅA –
mērķtiecīgi sakārtotas Sabiedrības
DZĪVES pamats

Sabiedrība kā sistēma raksturojas ar hierarhisku struktūru – **SAZIŅA nodrošina sabiedrības daļu horizontālo un vertikālo kopsaistību veselumā**

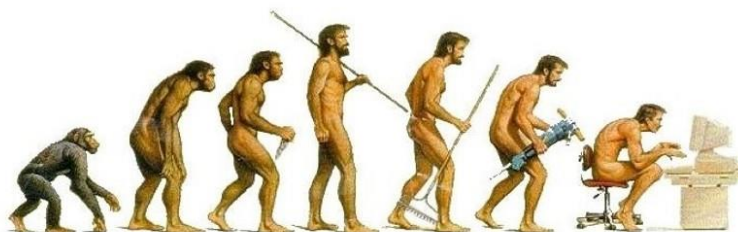
Sabiedrības uzbūves struktūras dialektiskā hierarhija

KIBERNĒTIKA – vadības procesu automatizācijas attīstība vakar, šodien, rīt – CILVĒKU DZĪVES ROBOTIZĀCIJA

Nebūt nav lieki šodien atgādināt arī **par būtiskām SAZIŅAS pārmaiņām** mūsdienu izglītojošajā un pētnieciskajā darbībā. Proti, ir jāpievērš īpaša uzmanība jaunajām saziņas iespējām līdz ar datorizēto informācijas tehnoloģiju ienākšanu mūsu dzīves ikdienā.

Būsim ļoti uzmanīgi: tikai saziņā iegūstamās ziņas – zināšanas **nedrīkst nomākt cilvēku patstāvīgo radošumu, izziņas procesā veicot tiešus jauno parādību novērojumus**, nedrīkst aprobežoties tikai ar jau esošo parādību teorētiskos modeļu apzināšanu un izmantošanu, aizraujoties ar datormodelēšanas piedāvātajām iespējām.

SAZIŅAS valodas – būtība un sūtība, senās un mūsdienu aktualitātes

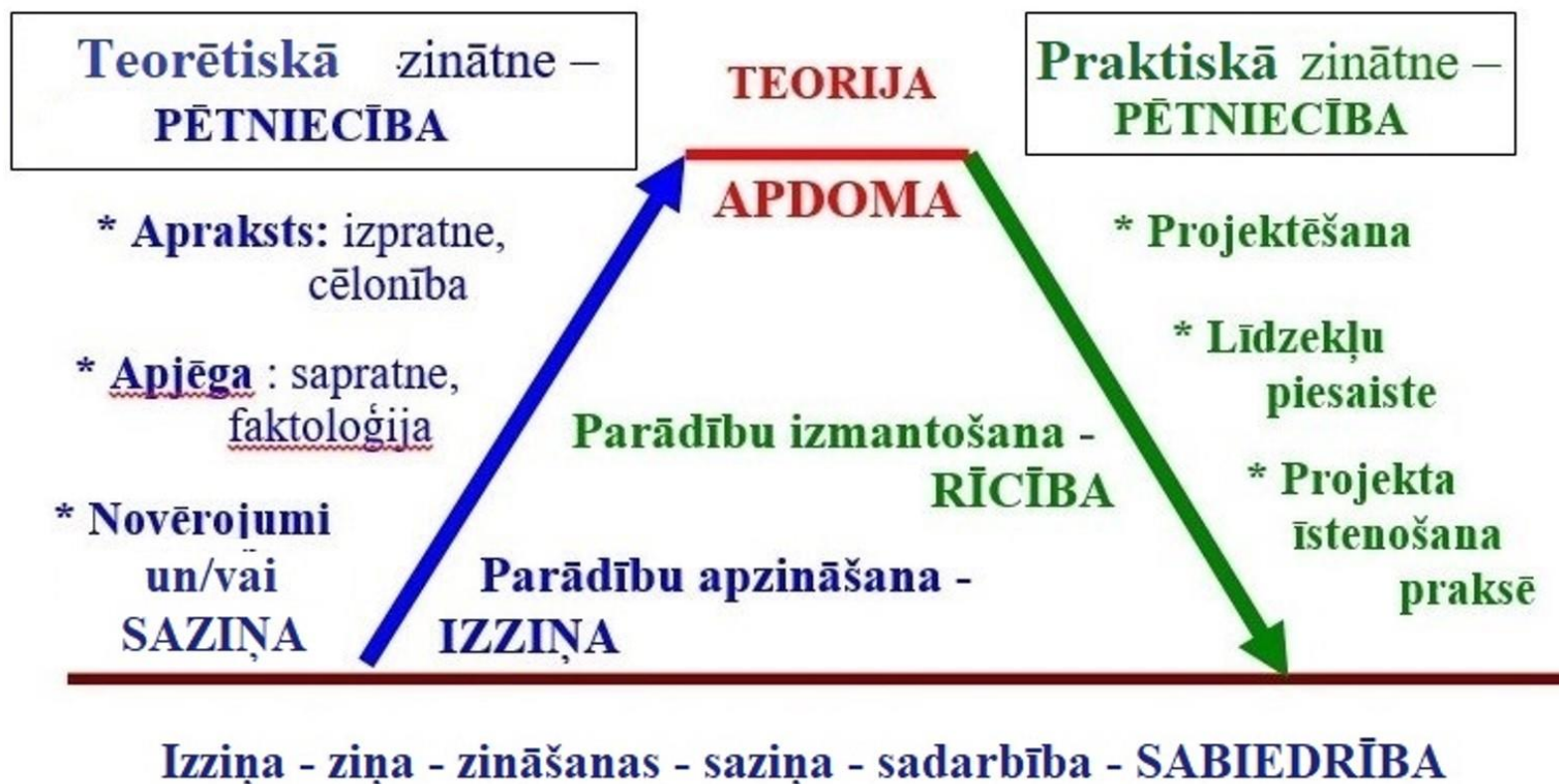
S A Z I Ņ A īstenojas, izmantojot dažādas, ar īpaši izvēlētam fiziskajām parādībām saistītas zīmes, katrai no kurām ir piešķirta noteikta šīs zīmes nozīme – saistība ar noteiktu ziņu. Saziņai izvēlētais zīmju kopums veido atbilstošo zīmju sistēmu, kas ir ikvienas saziņas valodas pamats.

Citiem vārdiem, ikviena **saziņas VALODA** ir noteiktu pēc savas nozīmes kopsaistītu zīmju sistēma. Laikam ir lieki atgādināt saziņas valodu prasmju īpašo vērtību mūsdienu dzīves globalizācijas sakarā.

ĪPAŠI AKTUĀLS KOMENTĀRS
par saziņas valodas izkoptību augstākajā izglītībā -
studijās lietotās valodas ir jāprot atbilstoši augstā līmenī

SAZIŅA izglītībā un pētniecībā

Izglītojošā zinātniskā pētniecība

Sabiedrības dzīvē notiek
cilvēku domu pārraide - **cilvēku**
savstarpējā **SAZIŅA**

Sakārtota jeb sistēmiski
organizēta un īstenota **cilvēku SAZIŅA** –
sabiedrības **sakārtotas dzīves pamats!**

Sabiedrības dzīve un SAZIŅA ir daudzveidīgas

SAZIŅA	Zinātniskā saziņa < PRĀTS >	Mākslinieciskā saziņa < JŪTAS >	Saimnieciskā saziņa < GRIBA >
SATURS	Reāls	Reāls un /vai nereāls	Reāls
FORMA	Jēdzieni, atziņas	Tēli, emocijas	Prakse

Klāt mūsu 15. tematiskās tikšanās BEIGAS !

Līdz ar to esam pabeiguši arī kursa 3.daļu – «Sistēmu teorija praksē».

Viss ir labs, kas labi beidzas – taču turpinājums vēl sekos.

Mūs visus vēl gaida kursa **nobeiguma tikšanās** nākamajā nedēļā,
kā arī kursa **noslēguma tikšanās** Jaunā -2020. gada janvārī,
kad uzklausīsim Jūsu veikto pētījumu pārskata ziņojumus un novērtēsim
iegūtos rezultātus.